

Sygn. akt XXIII Gz 1216/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Sobieszczański

Sędziowie: SO Magdalena Nałęcz

SO Bolesław Wadowski

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu restrukturyzacyjnym (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

w przedmiocie wniosku dłużnika o zatwierdzenie układu

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 20 sierpnia 2021 r., sygn. akt XVIII GRz 11/20

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Magdalena Nałęcz SSO Andrzej Sobieszczański SSO Bolesław Wadowski

Sygn. akt XXIII Gz 1216/21

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2021 r. wydanym w postępowaniu restrukturyzacyjnym dłużnika (...) sp. z o.o. w W. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie odmówił zatwierdzenia układu i określił, że koszty postępowania ponosi wnioskodawca.

(...) sp. z o.o. w W. wniósł zażalenie na powyższe postanowienie zaskarżając je w całości.

Postanowieniu temu skarżący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 165 pr. rest. poprzez wyjście poza dyspozycje tego przepisu określające przesłanki odmowy zatwierdzenia układu i przyjęcie, że negatywną przesłankę do zatwierdzenia układu stanowią koszty angażowania w proces restrukturyzacji dłużnika organów państwowych, przy jednoczesnym zupełnym pominięciu faktu, iż podmioty publiczne (grupa G5) głosowały „za” układem, mając racjonalny wzgląd na fakt, iż w warunkach układu mogą uzyskać 100% zaspokojenia oraz dalsze korzyści wynikające z utrzymania dłużnika na rynku w postaci danin publicznych (składki ubezpieczeniowe, podatki obrotowe, dochodowe, majątkowe), w przypadku zaś alternatywnej dla restrukturyzacji upadłości, możliwy do uzyskania przez te podmioty poziom zaspokojenia z masy upadłości będzie bliski zeru;

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 133 § 2 k.p.c. poprzez niedoręczenie dłużnikowi zastrzeżeń do układu zgłoszonych przez (...) sp. z o.o. sp.k. oraz (...) sp. z o.o., skutkujące pozbawieniem dłużnika możliwości ochrony jego praw, poprzez uniemożliwienie mu zajęcia stanowiska odnośnie przedstawionych zastrzeżeń, wobec uwzględnienia przez Sąd argumentów podniesionych w ww. zastrzeżeniach i wykazanie, zgodnie z przedstawionym poniżej uzasadnieniem, iż w przedmiotowej sprawie przesłanki do odmowy zatwierdzenia układu nie zachodzą;

3. naruszenie prawa procesowego poprzez brak wyznaczenia przewidzianej przepisem art. 164 ust. 2 pr. rest. rozprawy w celu zatwierdzenia układu skutkujące pozbawieniem dłużnika możliwości ochrony jego praw poprzez uniemożliwienie mu zajęcia stanowiska odnośnie warunków zawarcia i wykonania układu i wykazania, zgodnie z przedstawionym poniżej uzasadnieniem, iż w przedmiotowej sprawie przesłanki do odmowy zatwierdzenia układu nie zachodzą;

4. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu, który z oczywistych względów nie zostanie wykonany, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 1 pr. rest., w sytuacji gdy w toku postępowania zostało uprawdopodobnione, że układ zostanie wykonany a dłużnik podejmuje działania związane z realizacją planu restrukturyzacyjnego, w szczególności związane z obrotem stałą, złomem oraz z pozyskaniem finansowania i uruchomieniem produkcji w zakładzie hutniczym (...) w Rumunii, w żadnym razie zaś w przedmiotowej sprawie nie zaistniały okoliczności, pozwalające uznać, iż jest „oczywistym”, że układ nie zostanie wykonany;

5. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że propozycje układowe zakładają realizację układu w odniesieniu do wierzycieli z grup G2 i G3 poprzez „umorzenie części zobowiązań z rozłożeniem na raty pozostałej części (G2, G3)”, przy pełnym i bezpodstawnym pominięciu faktu, iż propozycje układowe przewidują również, że wierzyciele z pozostałych grup, dla których układ nie przewiduje 100% zaspokojenia pieniężnego wierzytelności głównej, mogą według własnej oceny i uznania, dokonać konwersji swoich wierzytelności na obligacje, alternatywnie do przewidzianej spłaty pieniężnej, w myśl zasady „chcącemu nie dzieje się krzywda” (volenti non fit iniuria);

6. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że pozycja wierzycieli z grupy G1 jest uprzywilejowana względem wierzycieli z grupy G2 i G3 oraz że wierzyciele z grupy G1 nie ponoszą ryzyka wykonania układu, przy pominięciu faktu, iż:

a. wykonanie układu w stosunku do wierzycieli, którzy mieliby objąć obligacje w ramach układu, dokonuje się w chwili objęcia przez nich tych obligacji;

b. wierzyciele z grupy G1, których wierzytelności będą konwertowane na obligacje, uzyskują w ramach wykonania układu świadczenie niepieniężne, bez prawa wyboru obiektywnie korzystniejszego świadczenia pieniężnego oferowanego pozostałym wierzycielom;

c. wierzyciele z grup G2 i G3 mają prawo wyboru rodzaju świadczenia uzyskiwanego w ramach układu, tj. wyboru pomiędzy świadczeniem pieniężnym a obligacjami (opcja wyboru konwersji wierzytelności na obligacje), zaś wierzycielom z grupy G1 takie prawo wyboru nie przysługuje;

d. wierzytelności konwertowane na obligacje zostały podporządkowane spłacie pozostałych wierzytelności pieniężnych wierzycieli z grup G2-G5 (wykup obligacji zależny od warunku wcześniejszej spłaty pozostałych wierzycieli układowych);

e. wykup obligacji zależny będzie nie tylko od wykonania zobowiązań pieniężnych (warunek prawny) z układu ale i od powodzenia procesu restrukturyzacji (warunek biznesowy);

f. spłata wierzytelności zamienionych na obligacje będzie odroczone na 5 lat, co oznacza że w ramach wykonania układu wierzyciele konwertowani na obligacje uzyskają podporządkowane wierzytelności, długoterminowo niewymagalne;

g. aż 10 wierzycieli z rzekomo pokrzywdzonej grupy wyraziło swoje poparcie dla układu głosując „za” jego przyjęciem, podczas gdy zastrzeżenia do układu zgłosiło zaledwie 7 wierzycieli;

7. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że „brak wykonania układu doprowadziłby do jego uchylecia niezależnie czy wierzyciele z grupy G1 byłiby zaspokajani na równi z innymi wierzycielami czy też w odroczonym terminie”, przy pominięciu faktu, że wierzyciele, których wierzytelności zostaną skonwertowane na obligacje zostaną w ramach układu zaspokojeni, z chwila objęcia obligacji, w formie świadczenia niepieniężnego poprzez objęcie podporządkowanych obligacji, niewymagalnych przez okres następnych 5 lat;

8. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na pominięciu faktu, że wierzyciele z grupy G2 i G3, jako wierzyciele handlowi, dzięki zawarciu układu i utrzymaniu dłużnika na rynku, uzyskują możliwość dalszego kooperowania z dłużnikiem i czerpania z tej współpracy korzyści finansowych z innego tytułu niż sam układ, przynosząc jednocześnie korzyści dla pozostałych interesariuszy procesu restrukturyzacji jak pracownicy, współpracownicy, fundusze publiczne (składki ubezpieczeniowe, podatki obrotowe, dochodowe, majątkowe), co stanowi uzasadnienie, poparte utrwaloną praktyką, dla różnicowania pozycji wierzycieli handlowych względem pozostałych wierzycieli;

9. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na przyjęciu sprzecznego z logiką ustalenia, że konwersja wierzytelności stanowi uprzywilejowanie dla wierzycieli z grupy G1 względem wierzycieli z grupy G2 i G3, w sytuacji gdy wierzyciele z grup G2 i G3 mają możliwość z takiego to właśnie „uprzywilejowania” wedle własnej woli i uznania skorzystać w myśl zasady „chcącemu nie dzieje się krzywda” (volenti non fit iniuria);

10. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że „Bez znaczenia jest również zmiana wierzytelności pieniężnych na formę obligacji. W istocie zmiana ta ma charakter drugorzędny, by nie rzec kosmetyczny” z pominięciem faktu, że objęcie obligacji jest równoznaczne z wykonaniem układu w stosunku do skonwertowanych wierzytelności. poprzez wydanie im podporządkowanych, niezabezpieczonych i niewymagalnych przez 5 lat papierów wartościowych;

11. naruszenie prawa materialnego poprzez zastosowanie art. 165 ust. 2 pr. rest., w sytuacji braku zaistnienia przesłanki „rażącego” pokrzywdzenia wierzycieli;

12. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że w sprawie doszło do „wykreowania grupy G1 [...] w oparciu o taki dobór cech by zapewnić wierzycielom zebranym w tej grupie możliwość przyjęcia układu niezależnie od warunków sprawy”, w sytuacji gdy:

a. grupa G1 została utworzona w oparciu o obiektywne kryteria a połączenie w jednej grupie finansujących i powiązanych ma uzasadnienie funkcjonalne, bowiem podmioty te, w przeciwieństwie do pozostałych wierzycieli handlowych, mają tę cechę wspólną, że są podmiotami finansującymi działalność dłużnika w sposób dłużny, długoterminowy, inaczej niż na podstawie kredytu kupieckiego, jak ma to miejsce w przypadku partnerów handlowych (niefinansowych) objętych układem w ramach grup G2-G4. Finansowanie zapewnione przez podmioty

z G1 ma charakter finansowania quasi właścicielskiego, tj. zbliżonego w swoim charakterze do finansowania własnego, a zaproponowane w ramach układu warunki restrukturyzacji tych zobowiązań wzorowane są na modelu funkcjonującym w reżimie prawa upadłościowego, gdzie podmioty powiązane zaspokajane są na samym końcu, w ostatniej kategorii zaspokojenia. Od takich podmiotów można oczekiwać (a nawet należy wymagać) przyjęcia większego ryzyka związanego z długoterminowym finansowaniem i powodzeniem restrukturyzacji;

b. objęcie wierzyciela (...) i podmiotów powiązanych jedną grupą znajdowało uzasadnienie w fakcie pozostawiania przez (...) zastawnikiem na udziałach (...) Sp. z o.o., z opcją przejęcia praw z udziałów, która to opcja, jeżeli zostałaby wykonana, skutkowałaby utratą prawa głosu nad układem na równi z pozostałymi wierzycielami z grupy G1;

c. stawianie na równi wierzyciela (...) oraz podmiotów powiązanych pomija fakt, iż spłata podmiotów powiązanych (wcześniejszy wykup obligacji) jest podporządkowana spłacie wierzyciela (...), które to podporządkowanie uzasadnione jest racją przypisania podmiotom powiązanim wyższego ryzyka związanego z powodzeniem restrukturyzacji;

13. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że w sprawie doszło do „wykreowania grupy G1 [...] w oparciu o taki dobór cech by zapewnić wierzycielom zebranych w tej grupie możliwość przyjęcia układu niezależnie od warunków sprawy”, gdzie „wierzyciel (...) 2 z uwagi na wysokość zaangażowania w zasadzie może samodzielnie zdecydować o przyjęciu lub nie układu”, przy pominięciu faktu, iż w głosowaniu nad układem uzyskano ogółem 141 głosów „za” układem przy 173 głosach oddanych ogółem, co daje większość osobową na poziomie 81,5%, tj. dużo przewyższającą wymagany przez art. 217 pr. rest. próg osobowy do przyjęcia układu na ogólnych warunkach, co świadczy o tym, iż wyodrębnienie grupy G1 i umieszczenie w niej wierzyciela (...), nie miało na celu umożliwienia temu wierzycielowi przegłosowania „jednoosobowo” układu, taki zabieg bowiem w ogóle nie był konieczny do przyjęcia układu. Podział wierzycieli na grupy służył jedynie zróżnicowaniu propozycji układowych dla wierzycieli reprezentujących różne kategorie interesów w poszczególnych grupach;

14. błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do nieprawidłowego ustalenia, że w sprawie doszło do zawarcia układu rażąco krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3, skutkującego zastosowaniem art. 165 ust. 2 pr. rest., który to błąd polega na uznaniu, że „nie sposób przyjąć, że pokrzywdzenie wierzycieli sprowadza się jedynie do wymiernego mniejszego zaspokojenia wierzycieli w ewentualnym postępowaniu upadłościowym”, prowadzące do sprzecznego z logiką, zasadami zdrowego rozsądku, zasadami racjonalnego podejmowania decyzji biznesowych oraz deklarowaną wolą dbania o interesy wierzycieli, ustalenia, że wymiernie niższe zaspokojenie w postępowaniu upadłościowym dłużnika, co zostało wykazane w materiale sprawy, jest dla wierzycieli korzystniejsze niż zawarcie układu, pomijając przy tym okoliczność, że o ile w stosunku do dużych wierzycieli, fakt postawienia dłużnika w stan upadłości, nawet kosztem niższego zaspokojenia, może nie mieć większego znaczenia, wobec dużej skali prowadzonej działalności i alternatywnych możliwości rozliczenia poniesionej straty, o tyle dla wierzycieli publicznych (G5) układ daje możliwość uzyskania 100% wierzytelności oraz perspektywę dalszych korzyści z utrzymania przedsiębiorstwa dłużnika w postaci przyszłych danin publicznych, co się zaś tyczy wierzycieli małych (G4), to utrzymanie bytu przedsiębiorstwa dłużnika i możliwość uzyskania zaspokojenia swoich należności w ramach układu oraz możliwa dalsza współpraca handlowa z dłużnikiem, może mieć decydujące znaczenie dla utrzymania bytu i kontynuacji własnej działalności przez małych wierzycieli.

Skrzący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie następujących dowodów:

1. „Term sheet” z dnia 1 lipca 2021 r. podpisanego przez fundusz inwestycyjny (...) (W.Brytania) oraz (...) przy udziale dłużnika stanowiący ofertę finansowania zakładu hutniczego (...) w Rumunii, należącego do spółki (...), której 90% udziałowcem jest dłużnik, w wysokości 40 milionów euro - na okoliczność uprawdopodobnienia wykonania układu poprzez wykazanie faktu podejmowania przez dłużnika działań przewidzianych planem restrukturyzacyjnym w celu uruchomienia produkcji w zakładzie hutniczym(...) celem pozyskania środków na wykonanie układu;

2. oświadczenia (...) (W. Brytania) z dnia 1 września 2021 r. o kontynuacji prac nad dokumentacją transakcyjną związaną z udzieleniem finansowania na uruchomienie produkcji w (...) - na okoliczność uprawdopodobnienia wykonania układu poprzez wykazanie faktu podejmowania przez dłużnika działań przewidzianych planem restrukturyzacyjnym w celu uruchomienia produkcji w zakładzie hutniczym (...) celem pozyskania środków na wykonanie układu;

3. umowy współpracy handlowej zawarta pomiędzy (...) oraz dłużnikiem - na okoliczność uprawdopodobnienia wykonania układu poprzez wykazanie faktu podejmowania przez dłużnika działań przewidzianych planem restrukturyzacyjnym celem pozyskania środków na wykonanie układu w efekcie uruchomienia produkcji w zakładzie hutniczym (...) w Rumunii;

4. oferty finansowania działalności w obszarze handlu złomem w postaci propozycji zawarcia term sheet'u przedstawionej przez fundusz (...) (W. Brytania) - na okoliczność uprawdopodobnienia wykonania układu poprzez wykazanie faktu podejmowania przez dłużnika działań przewidzianych planem restrukturyzacyjnym celem pozyskania środków na wykonanie układu w efekcie uruchomienia działalności handlowej w obszarze handlu stałą.

Mając na uwadze powyższe dłużnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy, to jest o zatwierdzenie układu zawartego przez dłużnika z wierzycielami, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Wierzyciel (...) wniósł o oddalenie zażalenia, a także zawartych w nim wniosków dłużnika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, choć części zarzutów w nim podniesionych nie sposób odmówić prawidłowości.

Na wstępie należy przypomnieć, że postępowanie o zatwierdzenie układu zawartego przez dłużnika z wierzycielami toczyło się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (dalej: DopłKredBankCOYIDl9U). Postępowanie uregulowane w tej ustawie jest modyfikacją postępowania o zatwierdzenie układu uregulowanego w ustawie Prawo Restrukturyzacyjne. Istota postępowania o zatwierdzenie układu sprowadza się zaś do przeprowadzenia pozasądowej procedury w celu przyjęcia układu, na mocy którego będzie przeprowadzona restrukturyzacja przedsiębiorstwa przechodzącego trudności ekonomiczne.

Artykuł 15 ust. 1 ww. ustawy wskazuje, iż uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne prowadzone jest na podstawie przepisów ustawy – Prawo restrukturyzacyjne znajdujących zastosowanie do postępowania o zatwierdzenie układu, ze zmianami wynikającymi z przepisów art. 15 ust. 2 do art. 25 ww. ustawy. Oznacza to, iż stosuje się wprost, a nie odpowiednio przepisy art. 210-226 pr. rest. oraz pozostałe przepisy ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, dotyczące postępowania o zatwierdzenie układu, w szczególności przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach (Tytuł I).

Przesłanki odmowy z zatwierdzenia układu uregulowane zostały w art. 165 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1508). Zgodnie z tym przepisem sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo, w szczególności jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z przepisami, albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (ust. 1). Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia (ust. 2). Sąd odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu

albo przyspieszonym postępowaniu układowym, jeżeli suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (ust. 3).

Każda z opisanych w art. 165 ust. 1 – 3 pr. rest. przesłanek odmowy zatwierdzenia układu jest niezależna od pozostałych. Innymi słowy wystarcza, że zachodzi którakolwiek z tych przesłanek by niedopuszczalnym było (w przypadku przesłanek obligatoryjnych) lub możliwym, po rozważeniu okoliczności konkretnej sprawy (w przypadku przesłanek fakultatywnych), zatwierdzenie przyjętego przez wierzycieli układu. Po stwierdzeniu, że w okolicznościach danej sprawy zachodzi którakolwiek ze wskazanych w art. 165 pr. rest. przesłanek konieczna staje się zatem odmowa zatwierdzenia układu, bez konieczności badania istnienia pozostałych.

Odnosząc się do pierwszego ze wskazanych kryteriów oceny zatwierdzenia układu, tj. jego legalności, należy wskazać, że układ narusza prawo zarówno wtedy, gdy do naruszenia prawa doszło w trakcie jego przyjmowania (naruszenie proceduralne), jak i wtedy gdy jego treść jest sprzeczna z obowiązującym porządkiem prawnym (naruszenie materialnoprawne). Zwrócić przy tym należy uwagę na to, że przepis ten nie różnicuje stopnia naruszenia prawa, zatem nawet drobne naruszenie winno zmuszać sąd do odmowy zatwierdzenia układu (B. Groele, Komentarz do art. 165 [w:] Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, wyd. II, red. P. Filipiak, A. Hrycaj, LEX/el. 2020)

Naruszenie prawa proceduralnego w szczególności może być wynikiem: nieuzyskania wymaganej większości – naruszenie art. 119 pr. rest.; przekroczenia granicy dopuszczalnej sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom niezawiadomionym, jeśli mogło to wpłynąć na wynik głosowania – naruszenie art. 113 ust. 3 i 4 pr. rest. Z kolei jako typowe przykłady naruszeń prawa materialnego warto wymienić: nierówne w ramach danej grupy propozycje układowe; przyznania niektórym wierzycielom gorszych warunków bez ich zgody; sprzeczności wskazanych sposobów restrukturyzacji z obowiązującym porządkiem prawnym; braku zgód i oświadczeń wymaganych zgodnie z art. 158 pr. rest. (P. Zimmerman, Komentarz do art. 165 [w:] Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, wyd. 6, Warszawa 2020).

Oczywista niewykonalność układu następuje natomiast przede wszystkim w wypadku wybitnie złej sytuacji majątkowej dłużnika. Ta zła sytuacja może wynikać z okoliczności istniejących w chwili głosowania nad układem i znanych wierzycielom, jak również z okoliczności, które miały miejsce po głosowaniu nad układem. Podstawy takiej oceny mogą wynikać z jakichkolwiek względów. Ważne jednak, by owe podstawy miały charakter obiektywny i realny. Najczęściej praktycznie owa możliwość wiązana będzie z możliwościami płatniczymi dłużnika, ale mogą to być również względy o charakterze technicznym, jeśli układ w części wiązał się ze spełnieniem wierzytelności niepieniężnej (B. Groele [w:] Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, wyd. II, red. P. Filipiak, A. Hrycaj, LEX/el. 2020, art. 165.).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy odmowę zatwierdzenia układu uzasadniał tym, że jest on krzywdzący dla wierzycieli, ponieważ propozycje układowe faworyzują podmioty powiązane z dłużnikiem (tj. z grupy 1) względem pozostałych wierzycieli, a nadto z okoliczności sprawy wynika, że układ nie zostanie wykonany. Część zarzutów zażalenia dotyczyła również kwestii formalnych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów natury proceduralnej wskazać należy, że tutaj Sąd nie dopatrywał się w tym zakresie żadnych nieprawidłowości. Przede wszystkim nie sposób zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy nie doręczając mu zastrzeżeń do układu zgłoszonych przez (...) sp. z o.o. sp.k. oraz (...) sp. z o.o. pozbawił go możliwości ochrony swoich praw. Zauważyć bowiem należy, że ww. zastrzeżenia zostały zgłoszone z przekroczeniem ustawowego terminu. Z tych względów Sąd Rejonowy nie brał ich pod uwagę, a co za tym idzie nie istniała konieczność doręczenia ich dłużnikowi. Abstrahując jednak od powyższego, odnotowania wymaga, że dłużnik miał możliwość odniesienia się do kwestii podniesionych w tych zastrzeżeniach w zażaleniu, zatem o pozbawieniu go możliwości obrony praw nie mogło być mowy. Zwrócić także należy uwagę na to, że dłużnik z tej możliwości nie skorzystał.

Nie ma też racji dłużnik podnosząc, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia prawa procesowego poprzez brak wyznaczenia przewidzianej w art. 164 ust. 2 pr. rest. rozprawy w celu zatwierdzenia układu. Nie można tracić z pola widzenia tego, że niniejsze postępowanie, nadal pozostaje postępowaniem o zatwierdzenie układu. Zgodnie zaś z art. 223 ust. 1 pr. rest. w zw. z art. 194 ust. 1 pr. rest. w takim postępowaniu postanowienie w przedmiocie

zatwierdzenia układu co do zasady zostaje wydane na posiedzeniu niejawnym. Mając na względzie to, że przepisy ustawy DoplKredBankCOYIDl9U nie przewidują w tym zakresie żadnych odmienności, wydanie w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy postanowienia na posiedzeniu niejawnym uznać należy za działanie prawidłowe.

Trafność takiego stanowiska zdaje się być również uzasadniona specyfiką niniejszego postępowania, które z założenia ma być szybką drogą na poprawę sytuacji przedsiębiorstwa przez jego restrukturyzację. Obligatoryjność rozprawy klóciłaby się zaś z tym postulatem.

Zgodzić się także należy z poglądem wyrażonym w doktrynie, że wyznaczenie rozprawy w przypadku tego postępowania nie zwiększyłoby poziomu ochrony interesów wierzycieli. Te są należycie zabezpieczone poprzez obowiązkowe ogłoszenia i zawiadomienia, a także zagwarantowane uprawnienie do żądania informacji o sytuacji majątkowej dłużnika oraz zgłaszania zastrzeżeń (tak: N. Fosztęga, Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne a rozprawa w celu rozpoznania układu, [w:] Restrukturyzacje w Polsce Raport po czwartym kwartale 2020, s.21-22).

Znakomita większość zarzutów zażalenia bazowała na stwierdzeniu, iż Sąd Rejonowy przyjmując, że w sprawie doszło do zawarcia układu krzywdzącego wierzycieli z grup G2 i G3 dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych. W ocenie Sądu Okręgowego takiemu stanowisku skarżącego nie sposób odmówić słuszności. Analizując czy istnieją podstawy do odmowy zatwierdzenia przyjętego już przez wierzycieli układu, Sąd powinien ograniczyć się do zbadania istnienia przesłanek odmowy jego zatwierdzenia określonych w art. 165 pr. rest. Tymczasem Sąd Rejonowy dokonał nieuprawnionej analizy układu przez pryzmat art. 8 ust. 1 pr. rest., a zatem przepisu, który winien mieć zastosowanie na etapie badania wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego. Zgodnie z tym przepisem Sąd odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli. Wprawdzie kwestia pokrzywdzenia wierzycieli została także wprowadzona do przesłanek odmowy zatwierdzenia układu niemniej wyłącznie fakultatywnych, co więcej w znacznie węższym zakresie niż regulacja art. 8 ust.1 pr. rest., gdyż w myśl art. 165 ust. 2 pr. rest. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia.

Co prawda w przypadku uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego wnioski o otwarcie postępowania pozostaje poza kontrolą sądową, ponieważ etap sądowy postępowania rozpoczyna się dopiero wnioskiem dłużnika o zatwierdzenie układu i do rozpoznania tego wniosku się ogranicza. Nie oznacza to jednak, że kwestia badania szeroko pojętego pokrzywdzenia wierzycieli (tj. takiego, o którym mowa jest w art. 8 ust. 1 pr. rest.) jest w tym postępowaniu całkowicie wyłączona. Zauważyć bowiem należy, że w art. 18 DoplKredBankCOYIDl9U ustawodawca przewidział możliwość złożenia wniosku o uchylenie skutków dokonania obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu, o których mowa w art. 16 ust. 3, jeżeli prowadzą one do pokrzywdzenia wierzycieli. W przypadku uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego pokrzywdzenie wierzycieli jest więc przesłanką uchylenia ochrony ex post i nie prowadzi do zakończenia postępowania ale do uchylenia tych jego skutków, które nie są dostępne w klasycznej formule postępowania o zatwierdzenie układu uregulowanej w prawie restrukturyzacyjnym (P. Filipiak [w:] Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Komentarz, LEX/el. 2020, art. 18.). Innymi słowy w postępowaniu uproszczonym to złożenie wniosku o uchylenie skutków obwieszczenia a nie wniosku o zatwierdzenie układu winno skutkować badaniem kwestii ewentualnego pokrzywdzenia wierzycieli.

Nie ulega więc wątpliwości, że Sąd Rejonowy rozważając kwestie podziału wierzycieli na grupy oraz przedstawionych propozycji układowych przez pryzmat pokrzywdzenia wierzycieli wykroczył poza granice badania wniosku o zatwierdzenie układu. Z tych względów ta część rozważań Sądu I instancji okazała się nieprzystająca do niniejszej sprawy. W konsekwencji nie zachodziła potrzeba odnoszenia się do zarzutów podniesionych w tym zakresie, gdyż jak już zostało wskazane pokrzywdzenie wierzycieli nie mogło stanowić przesłanki odmowy zatwierdzenia układu.

W ocenie Sądu Okręgowego mimo powyższego uchybienia rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego okazało się jednak zasadne. Rację ma bowiem Sąd I instancji, że okoliczności rozpoznawanej sprawy wskazują na oczywistą niewykonalność układu.

W tym kontekście należy przede wszystkim w ślad za Sądem I instancji powtórzyć, że założenia biznesowe dłużnika oparte są w istocie na pozyskaniu dochodów z tytułu pośrednictwa w obrocie złomem oraz produktami chemicznymi. Dochody na realizację układu dłużnik planuje jednak pozyskać przede wszystkim dzięki wznowieniu produkcji huty położonej w (...) na terenie Rumunii, należącej do spółki powiązanej z dłużnikiem. Jak słusznie jednak zauważył Sąd Rejonowy w materiale zgromadzonym w sprawie, w tym przede wszystkim kluczowym w tym zakresie planie restrukturyzacyjnym na próżno szukać konkretnych informacji na temat tego, jakich dochodów spółka może się spodziewać z tego źródła, a zatem czy wznowienie produkcji w tym zakładzie w istocie pozwoli na pozyskanie środków na realizację układu. Warto także odnotować, że huta ta jest od kilku lat wygaszona. Oczywistym jest więc, że wznowienie w niej produkcji będzie się wiązało z koniecznością zatrudnienia nowych pracowników, pozyskania kontraktów, zakupu materiałów. Być może konieczna będzie także modernizacja obiektu, czy też remonty. Biorąc jednak pod uwagę to, że dłużnik ograniczył się do zdawkowych informacji na temat stanu tego zakładu, skala tego przedsięwzięcia zarówno pod względem logistycznym, czasowym, jak i przede wszystkim finansowym jest trudna do oszacowania. Nie sposób zatem ustalić, czy dłużnik będzie w stanie zrealizować plan restrukturyzacyjny w tym zakresie. Wprawdzie, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, plan restrukturyzacyjny zakłada sfinansowanie działań naprawczych kolejnym długiem, niemniej materiał zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, że dłużnik uzyska zewnętrzne finansowanie. O powyższym nie mogą świadczyć dołączone do zażalenia dokumenty w postaci: Term sheetu z dnia 1 lipca 2021 r. podpisanego przez fundusz inwestycyjny (...) (W. Brytania) oraz (...) przy udziale dłużnika; oświadczenia (...) (W. Brytania) z dnia 1 września 2021 r. o kontynuacji prac nad dokumentacją transakcyjną związaną z udzieleniem finansowania na uruchomienie produkcji w (...); umowy współpracy handlowej zawarta pomiędzy (...) oraz dłużnikiem; oferty finansowania działalności w obszarze handlu złomem w postaci propozycji zawarcia term sheet'u przedstawionej przez fundusz (...) (W. Brytania). Abstrahując od tego, że dokumenty te nie zostały złożone ze stosownym tłumaczeniem, to ich specyfika, a przede wszystkim treść nie wskazuje na to, że dłużnik osiągnie założenia restrukturyzacyjne. Dokumenty te bowiem potwierdzają jedynie, że dłużnik szuka inwestorów, niemniej żaden z nich nie zawiera zobowiązania do udzielenia finansowania. Nie można zatem, jak to czyni dłużnik, w oparciu o te dokumenty wyprowadzać wniosku o realności wykonania układu.

Jak słusznie uznał Sąd Rejonowy o oczywistej niewykonalności układu świadczy również sama jego treść przy zestawieniu jej z treścią planu restrukturyzacyjnego. W planie bowiem założono, że spółka wygeneruje przepływy pieniężne przed spłatą układu w okresie

2021 - 2026 r. w wysokości 42,7 mln zł w wariantcie pesymistycznym i 65 mln zł w wariantcie optymistycznym. Tymczasem gdyby wierzyciele z grupy 2 zdecydowali się na wariant alternatywny, a zatem konwersję wierzytelności na obligację, to prognozowane przychody, nawet w wersji optymistycznej uniemożliwiłyby wykonanie układu. Grupa G2 obejmuje bowiem wierzytelności na kwotę w sumie 48,5 mln zł, natomiast na spłatę grup od III do V potrzeba 27,9 mln zł. Powyższe nie uwzględnia nawet zaspokojenia grupy G1 co potwierdza tylko, że w takiej sytuacji wykonanie planu restrukturyzacyjnego byłoby niemożliwe.

Dokonując oceny realności wykonania układu nie sposób nie odnieść się do postawy dłużnika. Jak zostało uwypuklone przez Sąd Rejonowy już po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego dłużnik wykonywał transfery znacznych środków finansowych na rzecz podmiotów powiązanych. Choć część tych aktywów została zwrócona dłużnikowi to niewątpliwie samo dokonanie tych transferów w pewnym stopniu dyskredytuje skarżącego jako rzetelnego dłużnika.

Reasumując, pomimo że nie wszystkie argumenty Sąd pierwszej instancji okazały się trafione to konstatacja, iż w niniejszej sprawie zaszła negatywna przesłanka warunkująca konieczność oddalenia wniosku o zatwierdzenie układu okazała się prawidłowa.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 209 pr. rest. postanowił o oddaleniu zażalenia.

SSO Magdalena Na łącz SSO Andrzej Sobieszkański SSO Bolesław Wadowski